

ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพ ตำบลโป่งงาม พ.ศ.๒๕๕๔

บทสรุปร่วมกันของคนโป่งงาม ที่กำหนดแนวคิด
แนวทางไปสู่การปฏิบัติในการสร้างเสริมสุขภาพ
เพื่อมุ่งสู่สุขภาวะของคนโป่งงาม คือ
“สุขกายสบายใจ ทั่วหน้ากัน”

ความรู้ คู่ความดี
อยู่และตายอย่างมีศักดิ์ศรี
กินอิ่ม นอนอุ่น ทุนมี หนี้ลด
สงบ สันติสุข ทุกครัวเรือน

นายแดนชัย บุลมาก
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งงาม
๐๘๒-๗๖๐๘-๔๒๕, ๐๘๙-๕๑๘๕-๕๓๒
“ความสุขของประชาชน ย่อมเป็นใหญ่”

ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพ ตำบลโป่งงาม พ.ศ.๒๕๕๔

๙ หมวด ๒๗ ข้อ

คำปรารภ

ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ เปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายระดับพื้นที่สามารถจัดทำธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพเฉพาะพื้นที่ของตนเองโดยต้องไม่ขัดหรือแย้งกับธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ทั้งนี้ จะต้องยึดหลักการมีส่วนร่วม การเปิดช่องทางรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ใช้ข้อมูลวิชาการและการจัดการความรู้เป็นสำคัญ เพื่อให้ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพเฉพาะพื้นที่สะท้อนเจตนารมณ์และเป็นพันธะร่วมกันของสังคม ให้สังคมสามารถนำไปใช้เป็นฐานอ้างอิงในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของระบบสุขภาพในอนาคต ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงบัญญัติธรรมนูญนี้

ข้อ ๑ ธรรมนูญนี้เรียกว่า “ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพตำบลโป่งงาม พ.ศ.๒๕๕๔”

ข้อ ๒ ธรรมนูญนี้ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน และให้มีผลผูกพันคนโป่งงามทุกคน

ข้อ ๓ ธรรมนูญนี้เป็นการดำเนินการให้สอดคล้องกับธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ถ้อยคำใดที่บัญญัติไว้แล้วในธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ให้ถือปฏิบัติตามที่ได้บัญญัติไว้

ข้อ ๔ ในธรรมนูญนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพตำบลโป่งงาม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพตำบลโป่งงาม

“คนโป่งงาม” หมายความว่า คนที่มีชื่อในทะเบียนบ้านในเขตตำบลโป่งงามซึ่งอยู่อาศัยหรือไม่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ตำบลโป่งงาม หรือคนที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านในเขตตำบลโป่งงามแต่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ตำบลโป่งงาม หรือบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยแต่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ตำบลโป่งงาม

“คนโป่งงามร่วมใจ” หมายความว่า คนโป่งงามทุกคน ที่รู้ดี รู้ชั่ว รู้รับผิดชอบ ตัดสินใจร่วมความคิด ร่วมบริจจาคทรัพย์ ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผลในกระบวนการสร้างเสริมสุขภาพโดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางหลักในการดำเนินงาน

“สำนักธรรมนุญ” หมายความว่า สำนักธรรมนุญว่าด้วยระบบสุขภาพตำบลโป่งงาม

“สมัชชาสุขภาพ” หมายความว่า สมัชชาสุขภาพตำบลโป่งงาม

“สุขกายสบายใจทั่วหน้ากัน” หมายความว่า คนโป่งงามทุกคนเป็นผู้มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์เหมาะสมตามวัย แม้มีโรคภัยใดๆเกิดขึ้น ก็สามารถป้องกัน รักษา หรือฟื้นฟูกลับมาเหมือนเดิมได้ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีจิตใจเข้มแข็ง เบิกบาน มองโลกในแง่ดี มีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

“องค์การบริหารส่วนตำบล” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งงาม

หมวด ๑

ปรัชญาและแนวคิดหลักของระบบสุขภาพ

ข้อ ๕ คนโป่งงามร่วมใจสร้างสุขภาพของตนเอง ครอบครัว หมู่บ้าน และสังคมด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างกว้างขวาง รวมพลังขับเคลื่อนทางสังคมด้วยวิถีประชาธิปไตย โดยน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางหลักในการดำเนินงาน

หมวด ๒

คุณลักษณะที่พึงประสงค์และเป้าหมายของระบบสุขภาพ

ข้อ ๖ ระบบสุขภาพต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของแต่ละชนเผ่า ทั้งนี้เพื่อมุ่งสู่สุขภาวะของคนโป่งงาม นั่นคือ

“สุขกายสบายใจทั่วหน้ากัน”

ข้อ ๗ กรอบเวลาเป้าหมายของธรรมนูญฉบับนี้เป็นภาพรวมของระบบสุขภาพที่กำหนดระยะเวลาไปจนถึงสิ้นปี พ.ศ.๒๕๖๓

หมวด ๓

การสร้างเสริมสุขภาพ

ข้อ ๘ คนโป่งงามร่วมใจประพฤติตนอยู่ในแนวทางตามศาสนาที่นับถือ

ข้อ ๙ คนโป่งงามร่วมใจใฝ่ศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต

ข้อ ๑๐ คนโป่งงามร่วมใจสรรสร้างสังคมแห่งความเอื้ออาทร

ข้อ ๑๑ คนโป่งงามร่วมใจสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ข้อ ๑๒ คนโป่งงามร่วมใจออกกำลังกายสม่ำเสมอ

ข้อ ๑๓ คนโป่งงามร่วมใจประกอบอาชีพสุจริต

ข้อ ๑๔ คนโป่งงามร่วมใจรักษาป่าไม้และแหล่งน้ำ

ข้อ ๑๕ คนโป่งงามร่วมใจทำให้อากาศสดชื่นอยู่เสมอ

ข้อ ๑๖ คนโป่งงามร่วมใจผลิตอาหารปลอดภัยเพื่อบริโภคหรือจำหน่าย

ข้อ ๑๗ คนโป่งงามร่วมใจห่างไกลอบายมุข

ข้อ ๑๘ คนโป่งงามร่วมใจเพื่อให้ได้ผู้นำทุกระดับเป็นคนดีมีคุณธรรม

หมวด ๔

การป้องกันและการควบคุมโรคและปัจจัยที่คุกคามสุขภาพ

ข้อ ๑๙ ให้องค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมมือกับส่วนราชการ สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน หรือองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย จัดทำแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและการควบคุมโรคและปัจจัยที่คุกคามสุขภาพเฉพาะพื้นที่ ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและการควบคุมโรคและปัจจัยที่คุกคามสุขภาพทุกระดับ

หมวด ๕

การส่งเสริม สนับสนุน การใช้และการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกอื่น ๆ

ข้อ ๒๐ ให้องค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมมือกับส่วนราชการ สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน หรือองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ในการส่งเสริม สนับสนุน การใช้ และการพัฒนาการแพทย์พื้นบ้าน โดยการสนับสนุนและเสริมสร้างสภาพของหมอพื้นบ้าน การพัฒนาศักยภาพหมอพื้นบ้าน การสนับสนุนการสืบทอดสู่หมอพื้นบ้านรุ่นใหม่ โดยส่งเสริมให้เยาวชนรุ่นใหม่เห็นคุณค่าของหมอพื้นบ้าน และรักษาแบบแผนการสืบทอดที่เป็นของชุมชน การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ทั้งในตำราและตัวหมอพื้นบ้าน การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ของหมอพื้นบ้านเพื่อเป็นการต่อยอดองค์ความรู้เดิมและนำมาใช้ประโยชน์ในการดูแลสุขภาพของประชาชนอย่างเหมาะสม

หมวด ๖

การคุ้มครองผู้บริโภค

ข้อ ๒๑ ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคองค์การบริหารส่วนตำบล โครงสร้างของคณะกรรมการดังกล่าวต้องประกอบด้วยประชาชนในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ โดยให้มีหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคที่บัญญัติไว้ ทั้งนี้คณะกรรมการอาจมีค่าตอบแทนตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการที่กำหนดไว้

หมวด ๗

การสร้างและการเผยแพร่องค์ความรู้และข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ

ข้อ ๒๒ ให้องค์การบริหารส่วนตำบล สนับสนุนการสร้างและการเผยแพร่องค์ความรู้และข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะทางสถานีวิทยุขององค์การบริหารส่วนตำบล “คลื่นสังคมอุดมปัญญา” อย่างต่อเนื่องและทันเหตุการณ์

ข้อ ๒๓ จัดให้มีสมัชชาสุขภาพเป็นประจำทุกปีอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง รูปแบบหรือกระบวนการจัดสมัชชาสุขภาพให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๒๔ ให้องค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมมือกับส่วนราชการ สถาบันวิชาการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อย่างต่อเนื่อง

หมวด ๘

การเงินการคลังด้านสุขภาพ

ข้อ ๒๕ ให้มีกองทุนธรรมาวุธว่าด้วยระบบสุขภาพตำบลโป่งงาม ให้คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งงาม เป็นคณะกรรมการกองทุนธรรมาวุธว่าด้วยระบบสุขภาพตำบลโป่งงาม มีหน้าที่บริหารกองทุนตามธรรมาวุธนี้ การใช้จ่ายเงินกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๙

สำนักธรรมาวุธ

ข้อ ๒๖ ให้มีสำนักธรรมาวุธว่าด้วยระบบสุขภาพตำบลโป่งงาม ตั้งอยู่ในที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเป็นหน่วยงานทางธุรการให้กับคณะกรรมการ ทั้งนี้ให้คณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลประจำและกำหนดบทบาทหน้าที่ตามความเหมาะสม เพื่อขับเคลื่อนแนวทางการดำเนินงานไปสู่การปฏิบัติอย่างกว้างขวาง ให้บรรลุคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ข้อ ๒๗ การแก้ไขเพิ่มเติมธรรมนูญนี้ ให้สามารถดำเนินการได้ โดยยึดหลักการ เหตุผลความจำเป็น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องทันต่อสถานการณ์และสภาวะสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ขั้นตอนและกระบวนการในการแก้ไขเพิ่มเติมให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ประเด็นที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องผ่านความเห็นชอบเกินกึ่งหนึ่งของผู้เข้าร่วมงานสมัชชาสุขภาพ

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๔

๑. ๖ ๑๕.

(นายแดนชัย บุลมาก)

ประธานคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งงาม
ประธานคณะกรรมการกองทุนธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพตำบลโป่งงาม

การสร้างเสริมสุขภาพ

๑. คนโป่งงามร่วมมือใจประพฤติตนอยู่ในแนวทางตามศาสนาที่นับถือ
๒. คนโป่งงามร่วมมือใจใฝ่ศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต
๓. คนโป่งงามร่วมมือใจสรรสร้างสังคมแห่งความเอื้ออาทร
๔. คนโป่งงามร่วมมือใจสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
๕. คนโป่งงามร่วมมือใจออกกำลังกายสม่ำเสมอ
๖. คนโป่งงามร่วมมือใจประกอบอาชีพสุจริต
๗. คนโป่งงามร่วมมือใจรักษาป่าไม้และแหล่งน้ำ
๘. คนโป่งงามร่วมมือใจทำให้อากาศสดชื่นอยู่เสมอ
๙. คนโป่งงามร่วมมือใจผลิตอาหารปลอดภัยเพื่อบริโภคหรือจำหน่าย
๑๐. คนโป่งงามร่วมมือใจห่างไกลอบายมุข
๑๑. คนโป่งงามร่วมมือใจเพื่อให้ได้ผู้นำทุกระดับเป็นคนดีมีคุณธรรม

“ สุขกายสบายใจทั่วหน้ากัน ”

สุขกาย สบายใจ (ภาษากลาง)
 สุขกาย สบายใจ (ท่าเมือง)
 ไคว่เล่าจิ้นคาง (ท่าญวน)
 อยู่ดี กิ่งหวาน (ท่าไทใหญ่)
 มอใดฉ่า นือมายฉ่า (ท่าอาข่า)
 นีมาฉ่า นีมาเซฉ่า (ท่าลาหู่)
 ดือเคยดือเต้า เข้าดือเนาะ (ท่าดะลั้ง)
 สุขกาย ซำบายใจ (ท่าอีสาน)
 โม่นอก โม่ไน้ (ท่ายอง)